בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 67810-02-20 טוכטרמן נ' א.ב. פיסגה שיווק בע"מ ואח'

מספר בקשה: 17

לפני כב' השופט הבכיר, חגי ברנר

<u>בעניין:</u> **חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח – 2018**

<u>ובעניין:</u> **א.ב. פסגה שיווק בע"מ**

<u>החברה</u>

<u>ובעניין:</u> **עו"ד אילן חזני**

<u>הנאמן</u>

<u>ובעניין:</u> **עו"ד חן גראופן**

לעצמו

<u>המבקש</u>

<u>ובעניין:</u> **הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי**

על-ידי ב"כ עו"ד שירלי כהן חיימג'אן

<u>הממונה</u>

<u>החלטה</u>

<u>מבוא ורקע עובדתי</u>

1. לפניי בקשה לפסיקת גמול לנושה פעיל שהוגשה על ידי עו"ד חן גראופן ("**המבקש**") בהסכמת הנאמן לחברת א.ב פסגה שיווק בע"מ ("**הנאמן**" ו-"**החברה**" בהתאמה). הבקשה הוגשה במסגרת הליכי חדלות הפירעון של החברה.

2. בית המשפט מתבקש לפסוק למבקש גמול בגין פעולותיו להגדלת קופת הנשייה, כך שסך של 69,339 ₪ מתוך הכספים המיועדים לחלוקה לנושים יועבר אל המבקש תוך העדפתו על פני יתר נושי החברה.

3. ברקע הדברים נציין כי ביום 27.2.2020 הוגשה בקשה למתן צו פתיחת הליכים נגד החברה. ביום 3.6.2020 ניתן צו פתיחת הליכים ולפירוק החברה. ביום 18.6.2022 התמנה הנאמן לתפקידו.

4. בהתאם לעדכון הנאמן מיום 12.11.2025, בקופת הנשייה הצטבר סכום של כ-206,000 ₪. כנגד החברה הוגשו 11 תביעות חוב בסכום כולל של 2,359,075 ₪, מתוכן 4 תביעות חוב הכוללות תביעות בדין קדימה בסכום כולל של 1,095,940 ₪. ביום 21.7.2026 עדכן הנאמן כי נגבו כספים נוספים לקופת הנשייה מחייבת של החברה בשם בתיה ברש.

5. ביום 31.8.2026 הוגשה הבקשה שבפניי (בקשה מס' 17).

6. את בקשתו מבסס המבקש על פעולות שנקט במסגרת ייצוגו את החברה בהליכי גבייה נגד הגב' אטי חסקלוביץ ("**החייבת**"), תחילה בבקשה לביצוע שטר בלשכת ההוצאה לפועל, בהמשך (בעקבות התנגדות שהוגשה) בבית משפט השלום, וכלה בהגשת תביעת חוב בהליך פשיטת הרגל שנפתח בעניינה של החייבת. במסגרת אותו הליך פש"ר התקבל בקופת הנשייה של החברה כדיבידנד סך של 171,516 ₪.

7. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 7.2.2022, במסגרת ההליך דנן, נדחתה בקשתו של המבקש (ושל מבקשת נוספת) לתשלום הסכום הנתבע בבקשה הנוכחית (69,339 ₪) בגין ייצוג החברה בהליכים המשפטיים במעמד של הוצאות הליכי חדלות פירעון (בקשה מס' 7). באותה החלטה נקבע כי החוב הנטען של החברה כלפי המבקש הינו חוב עבר במעמד נשייה רגילה אשר בגינו יש להגיש תביעת חוב לבעל התפקיד.

<u>טענות הצדדים</u>

8. המבקש טוען כי הוא פעל כזרוע ארוכה של החברה וביוזמתו המשפטית (במימון בתו של בעל השליטה בחברה) יצר את הנכס המרכזי המצוי כיום בקופה. נטען כי אי-מתן גמול למבקש יהווה פגיעה בעקרון תום הלב ויעודד נושים לנקוט גישה פסיבית וידכא גבייה יעילה של נכסי החייב. על פי הטענה, פעולותיו של המבקש כללו בין היתר ניהול הליכי גבייה מורכבים נגד החייבת ומי מטעמה החל משנת 2012 וכלה בשנת 2021; הגשת תביעות חוב נגד החייבת ומי מטעמה וכן התייצבות בדיונים בהליכי חדלות הפירעון שלה ובני משפחתה; ניהול מאבק משפטי נגד הליכים רבים שנקטו החייבת ובני משפחתה נגד החברה ומי מטעמה; והשקעת משאבים וזמן עבודה רב אשר היוו את הגורם הישיר להצלחת הגבייה. המבקש מדגיש כי שכרו היה מבוסס הצלחה ולכן עד עצם היום הזה הוא לא קיבל שכר כלשהו בגין הכספים שגבה. עוד נטען כי גם לאחר ביצוע התשלום יוותר בקופת הנשייה יתרה משמעותית לחלוקה ליתר הנושים.

9. הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי ("**הממונה**") סבור כי אין להיעתר לבקשה. נטען כי המבקש לא קיבל את אישורו של בית המשפט מראש לפסיקת גמול מיוחד בטרם הגיש את הבקשה. עוד נטען על ידי הממונה כי צו פתיחת ההליכים ניתן ביום 3.6.2020, כאשר המבקש החל לפעול לגביית החוב עוד בשנת 2012 ותביעת החוב נגד החייבת הוגשה בשנת 2018, כך שכלל הפעולות אותן נקט המבקש בוצעו עוד טרם ניתן צו פתיחת ההליכים לחברה. עוד נטען שפעולות המבקש נעשו כהליך גבייה פרטי מתוך העמדת האינטרס האישי שלו להשאת גביית החוב וככל שהליך חדלות הפירעון דנן לא היה נפתח היה המבקש מקבל את הסכום לידיו, ומכאן שפעולותיו נעשו עבור עצמו ולא עבור כלל הנושים. לעמדת הממונה, פעולות המבקש מהוות פעולות סטנדרטיות שכל נושה מבצע בהליך גבייה נגד גורם החייב לו כספים ובוודאי אינן חריגות.

10. בתשובתו לתגובת הממונה טוען המבקש כי החוב שנגבה מהחייבת לא היה פועל יוצא של גביית חוב אישי כלפיו, אלא מדובר בחוב של החברה, ושכר הטרחה המגיע למבקש בגין גבייתו מהווה חיוב נפרד של החברה כלפי המבקש. נטען שהמבקש אינו מבסס את הבקשה על עצם קיומו של חוב כלפיו, אלא הוא מבקש לבחון את תרומתו המיוחדת לנכס הכספי המשמעותי שהגיע לקופת הנשייה עקב פעולותיו הבלעדיות. נטען כי בפסק הדין בגינו הוגשה תביעת החוב (אותו אף ביקשה החייבת לבטל ובקשתה זו נדחתה) חויבה החייבת בסך של 327,986.79 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, וכן 10,000 ₪ עבור שכר טרחה ו-5,000 ₪ בגין הוצאות. מכאן נטען על ידי המבקש כי הזכות של החברה שמומשה בהעברת כספי הדיבידנד לקופת הנשייה (המהווה 83.3% מהכספים בקופה) עוגנה בהכרעה שיפוטית לאחר ניהול הליך משפטי שלם מתחילתו ועד סופו, לרבות בירור ראייתי וסיכומים, שלא הסתכם אך בהגשת שיקים לביצוע. עוד מפרט המבקש אודות הפעולות האקטיביות שנקט לשימור אפשרות הגבייה של פסק הדין שניתן לטובת החברה ואודות הפעולות שביצע המבקש במסגרת תיק הפש"ר של החייבת גם לאחר שהוגשה תביעת החוב בשנת 2018.

11. מוסיף וטוען המבקש כי יש להבחין בין שכר הגבייה מושא הבקשה דנא אשר נקבע על בסיס הצלחה בהליכי הגבייה, לבין החיובים הנוספים המופיעים בנספחים שצורפו לבקשה בגין טיפול בהליכים נוספים שניהל המבקש מטעם החברה ושבגינם המבקש קיבל תשלום. בנוסף, המבקש דוחה את עמדת הממונה לפי יש לדחות את בקשתו רק משום שלא ניתן לו אישור מראש לקבלת הגמול. בפסיקת בית המשפט העליון הובהר כי ניתן לתגמל נושה פעיל במקרים מתאימים גם ללא אישור מראש. הואיל ובמקרה דנן הליכי הגבייה נעשו בטרם ניתן צו פתיחת ההליכים, לא מדובר במקרה שבו עו"ד נוסף סייע לנאמן בעבודתו במהלך ההליך ללא אישור. לשיטת המבקש, מועד ביצוע הפעולות אין בו לבדו כדי להכריע בשאלת הזכאות לגמול. לחלופין טוען המבקש כי ככל שבית המשפט לא ימצא הצדקה לפסיקת מלוא הסכום המבוקש (המהווה כ-33.7% מהסכום

המצוי כיום בקופת הנשייה), אזי יש מקום לפסוק למבקש גמול חלקי שישקף את תרומתו המוכחת לגביית החוב.

<u>דיון והכרעה</u>

12. לאחר עיון בטענות הצדדים באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

13. עקרון השוויון בין הנושים הוא עקרון יסוד בדיני חדלות הפירעון. לפי עקרון זה, המעוגן כיום בסעיף 232 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, החלק היחסי מקופת הנשייה שכל נושה יזכה לו, יהיה שווה לחלק היחסי לו יזכו יתר הנושים האחרים המצויים באותה דרגת נשייה עימו (ראו מיני רבים את רע"א 8038/20 **ב.ר.ן יזמות והשקעות בע"מ נ' חיים ומשה מנגד בע"מ (בפירוק)**, בפסקאות 18-19 (נבו 26.1.2021) ("**ב.ר.ן**"); ע"א 1912/20 **בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' עמיד מח'ול, עו"ד**, בפסקה 11 (נבו 28.4.2021); ע"א 8158/21 **שוקחה נ' עו"ד אופיר דידי**, בפסקאות 25-29 (נבו 4.1.2022); דוד האן **דיני חדלות פירעון** 484-496 (מהדורה שנייה 2018)).

14. אכן, האפשרות העקרונית לפסיקת גמול ל"נושה פעיל" או "נושה חרוץ", חרף עקרון השוויון בין הנושים, זכתה להכרה בפסק דינו של בית המשפט העליון בענין **ב.ר.ן**. שם נקבע כי באופן עקרוני בית המשפט של חדלות פירעון רשאי להעניק גמול לנושה פעיל ועל ידי כך ליצור תמריץ לנושים לפעול להשאת קופת הנשייה (**שם**, בפסקאות 25-29).

15. עם זאת, מתן גמול מיוחד לנושה פעיל מהווה חריג לעקרון השוויון בין הנושים. משאלו הם פני הדברים, יש לתחום אותו בגבולות ברורים (**ב.ר.ן**, בפסקה 30; ע"א 679/17 **מרכז לוגיסטי בי רבוע נדל"ן בע"מ נ' אורתם סהר הנדסה בע"מ**, בפסקה 36 (נבו 11.2.2018)). מכאן נובע כי בית המשפט ייעתר לבקשה כגון דא אך במקרים מיוחדים וחריגים המצדיקים את הפגיעה המסתמנת בשאר הנושים המתחרים על חלוקת "העוגה" המוגבלת, הלוא היא קופת הנשייה.

16. לא למותר לציין כי מתוך נכסי קופת הנשייה משולמים אף שכר טרחתו והוצאותיו של בעל התפקיד וכן אגרת הניהול לממונה, אשר זוכים לקדימות ועדיפות מיוחדת בסדר פירעון החובות, והכל "על חשבונם" של הנושים הבלתי מובטחים (חדל"ת (מחוזי ת"א) 5936-10-19 **עיזבון המנוח אמיל בינטר ז"ל נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי**, בפסקה 27 (נבו 28.5.2023); חדל"ת (מחוזי ת"א) 38604-12-22 **עו"ד יצחק צבי (ג'ין) קלינהנדלר נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי**, בפסקאות 34 ו-47 (נבו 20.7.2023)).

17. נוכח האמור, בענין **ב.ר.ן** נקבעו מספר פרמטרים שעל בית המשפט לשקול בבואו לדון בבקשה לפסיקת גמול לנושה יעיל, ובהם קבלת אישור מראש של בית המשפט לפסיקת גמול מיוחד, וכן קביעה מראש של שיעור הגמול שייפסק במקרה של העשרת הקופה (**שם**, בפסקאות 33-34). בנוסף, יש לשקול את היקף העבודה שהושקעה על ידי הנושה, המאמץ שנדרש לשם כך, הסכום שנזקף לקופה בזכות פועלו, שיעור הסכום המבוקש מתוך הסכום העומד לחלוקה, מיהות הנושים האחרים והאם הם פעלו להשאת קופת הנשייה וכן פועלו של בעל התפקיד (פש"ר (מחוזי ת"א) 2196-08 **סנדרס נ' כונס הנכסים הרשמי**, בפסקה 20 (נבו 25.2.2016)).

18. במקרה דנן לא מתקיימים התנאים הנדרשים לשם פסיקת גמול לנושה פעיל, והכל מהטעמים שיפורטו להלן.

19. הרעיון העומד בבסיס פסיקת גמול לנושה פעיל הוא הרצון לתגמל נושה אשר חורג מהכלל ומעוניין להשקיע את מרצו ולעתים גם את הונו בהגדלת נכסיו של חייב בהליך חדלות פירעון (תאגיד או יחיד), באופן שגם הוא וגם הנושים האחרים יפיקו תועלת ממאמציו. זאת, כאשר די ברור כי בהעדר גמול, ספק אם אותו נושה יפעל לטובת כלל הנושים (**ב.ר.ן**, בפסקה 22). כלומר, הנחת המוצא היא שכבר נפתח הליך חדלות פירעון, ובמצב דברים זה, ישנו תמריץ שלילי לנושה פרטני לגלות מעורבות יתירה בהליך, להשתתף בו ולהשקיע בו מזמנו וממרצו. זאת, משום שבעוד הנושה הפרטני נושא לבדו בהוצאות הכרוכות בהשתתפותו הפעילה בהליך, הרי שכלל הנושים עתידים ליהנות מפירות פועלו, ממש כמותו, גם מבלי שינקפו אצבע לשם כך. וכדברי בית המשפט, "**נושה שלא ינקוף אצבע יקבל את אותה טובת הנאה שתגיע לנושה שטרח ופעל על מנת להעשיר את קופת הפירוק. מכאן, כי אי-פעולה מצד נושה כלשהו ואדישותו לגבי הליך חדלות הפירעון היא התנהגות והתנהלות הגיוניות ואולי אף מתבקשות נוכח הדין הקיים.**" (ע"א 7602/09 **בנק הפועלים בע"מ נ' CIBEL FINANCIERE S.A**, בפסקה 9 (נבו 10.2.2011)).

הגמול המיוחד נועד אפוא למען "**אותו נושה פעיל אשר חורג מהמוסכמה ומהשורה ומוכן להירתם ולהושיט לבעל התפקיד עזרה במציאת מקורות כספיים הסמויים מעיניו.**" (**ב.ר.ן**, בפסקה 29).

20. דא עקא, בענייננו הפעולות שביצע המבקש נעשו כולן הרבה לפני שנפתח הליך חדלות הפירעון נגד החברה. פעולות אלו החלו בשנת 2012. תביעת החוב בהליך הפש"ר של החייבת הוגשה בשנת 2018. בנוסף, המבקש טען כי הוא פעל להגשת תגובות ובקשות בתיק הפש"ר של החייבת גם לאחר הגשת תביעת החוב, וזאת בחודשים אוגוסט וספטמבר 2018 ומרץ 2019 (פסקה 14 לתשובתו

לתגובת הממונה). כספי הדיבידנד עצמם התקבלו בקופת הנשייה של החברה ביום 6.12.2020, מספר חודשים לאחר מתן צו פתיחת ההליכים נגדה. עיננו הרואות כי הכספים אמנם התקבלו בקופת הנשייה של החברה לאחר פתיחת הליכי חדלות הפירעון בעניינה, אך כלל פעולותיו של המבקש התבצעו והושלמו עוד קודם שניתן הצו לפתיחת ההליכים נגד החברה בחודש יוני 2020.

ודוק. לא מדובר בשום צורה ואופן בפעולות שביצע נושה <u>לאחר</u> תחילת הליכי חדלות הפירעון של החברה, בשעה ששאר הנושים יושבים בחיבוק ידיים ואשר על כן הוא זכאי לגמול מיוחד בגינן. מדובר בהליך גבייה סטנדרטי שניהל המבקש נגד צד שלישי, בשם החברה, בתוקף תפקידו כבא כוחה, שנים לפני שנפתחו נגדה הליכי חדלות פירעון. לא מדובר במאמץ יוצא דופן של עורך דין, אלא במאמץ של מי שאך מילא את תפקידו בשם שולחתו, הלוא היא החברה. על מה ולמה יש הצדקה לתגמל על חשבון שאר הנושים את מי שרק מילא את תפקידו כבא כוחה של החברה, הרבה לפני תחילת הליכי חדלות הפירעון שלה? והרי ההצדקה הרעיונית לסטייה מעקרון השוויון בין הנושים נעוצה כל כולה בהתנהלות חריגה של נושה, לאחר תחילתו של הליך חדלות הפירעון הקולקטיבי, שבחר להשיא ערך לכלל הנושים במקום לשבת בחיבוק ידיים ולקטוף את פירות ההליך בלא כל מאמץ, כמו שאר הנושים. רציונל כזה איננו קיים מקום בו מדובר במי שאך מילא את תפקידו כלפי שולחתו, החברה, עוד קודם שנפתח נגדה הליך חדלות הפירעון.

21. יתר על כן, פעולות גבייה שמבצע עורך דין בשם מרשתו הן בגדר חובה מקצועית המוטלת עליו ביחסים שבינו לבין מרשתו. לא מדובר בחריגה מן השורה המצדיקה גמול מיוחד. נזכיר בהקשר זה את קביעתו של בית המשפט העליון לפיה לא כל נושה פעיל זכאי לגמול מיוחד על עמלו. כך למשל:

> **"מצופה מנושה "מקצועי" אשר עסקו בכך שיפעל להשאת הקופה, גם במקרים בהם לא תופק מפעולותיו תועלת לרווחתו האישית, ואין צריך לומר כי חלות עליו חובות מוגברות של תום לב [...] כך אין מקום להעניק גמול מיוחד לרשות ציבורית, כדוגמת רשות המסים או רשות מקומית, הנושה בחייב או בחברה. מצופה מגופים מסוג זה, כמו גם מבעלי תפקיד מטעמם, שיפעלו להשאת הקופה כחלק בלתי נפרד מתפקידם."** (**ב.ר.ן**, בפסקה 31).

הוא הדין בעורך דין המייצג לקוח במסגרת תפקידו, כמו במקרה דנן. והרי מצופה מכל עורך דין המייצג לקוח בהליכי גביה, שיפעל כמיטב יכולתו להצלחת הליכי הגביה, ואין מקום לקבוע לו גמול מיוחד רק משום שמילא את תפקידו המקצועי.

22. אכן, בזכות פעולות הגביה שניהל המבקש זכתה קופת הנשייה לתקבולים בסך של 171,516 ₪, אך אין די בכך על מנת לזכותו בגמול, שעה שהפעולות כולן בוצעו כאמור הרבה לפני תחילת הליכי חדלות הפירעון, ותוך מילוי חובה מקצועית סטנדרטית המוטלת על עורך דין כלפי לקוחו.

23. נוכח מסקנה זו, אין צורך לבחון את השאלה האם העובדה שהמבקש לא קיבל מראש אישור מבית משפט זה לגמול מיוחד, די בה כדי להכשיל את בקשתו. אגב, עצם קיומו של התנאי האמור- קבלת אישור מראש מבית משפט של חדלות פירעון- מהווה אינדיקציה נוספת לכך שמוסד הגמול המיוחד לנושה פעיל יכול להתקיים רק בקשר עם פעילות של נושה <u>לאחר</u> תחילת הליך חדלות הפירעון, ולא לפני כן. והרי רק לאחר שנפתח הליך של חדלות פירעון, נוצרת האפשרות לפנות לבית המשפט של חדלות הפירעון על מנת לבקש את אישורו לקבלת גמול כאמור.

24. לכל אלה יש להוסיף כי הבקשה נגועה בשיהוי חריף. הרי תקבולי הגבייה הגיעו לקופת הנשייה עוד בשנת 2020. על מה ולמה המתין המבקש שש שנים תמימות בטרם הגיש את בקשתו הנוכחית? בהקשר זה נזכיר כי השיהוי חריף במיוחד נוכח העובדה שהבקשה דנא אינה הבקשה הראשונה מצד המבקש לתשלום אותו הסכום ממש (69,339 ₪) מתוך קופת הנשייה. ודוק. ביום 13.10.2021 הגיש המבקש בקשה לקבלת הסך האמור במעמד של הוצאות הליכי חדלות פירעון (בקשה מס' 7). בקשה זו נדחתה בהחלטתי מיום 7.2.2022, שם נקבע כי:

> **"סיכומו של דבר, דין הבקשה להידחות משום שלא מדובר בהוצאות הליכי חדלות הפירעון של החברה, אלא בנשיה רגילה, לכל דבר וענין, שצריכה להבחן לגופו של ענין על ידי בעל תפקיד. את טענותיהם לנשייה כלפי החברה שומה על המבקשים להעלות במסגרת תביעת החוב."**

כלומר, עוד בשנת 2021 ניסה המבקש, ללא הצלחה, לקבל הכרה במעמד מיוחד של נשייתו בחברה. משנדחתה הבקשה ההיא, נדרשו למבקש משום מה קרוב לחמש שנים בטרם הגיש בקשה זהה, זו הפעם באצטלה משפטית אחרת.

25. עוד יוער כי לפי הטענה מי שמימן בפועל את הליכי הגבייה הייתה בתו של בעל השליטה בחברה באמצעות חברת פומיס ישראל בע"מ (ראו בפסקה 4 להחלטה מיום 7.2.2022 בבקשה 7 בהליך דנן). כלומר, הגם שהמבקש השקיע ממיטב מרצו וכוחו בהליכי הגבייה, הוא לא מימן אותם מכיסו.

26. בטרם סיום נציין כי משום מה, הנאמן נתן את הסכמתו העקרונית לבקשה. מצופה מנאמן בהליכי חדלות פירעון לשוות לנגד עיניו את האינטרס של כלל הנושים, ולא לתמוך במתן עדיפות לנושה

מסוים דווקא, שעה שאין לכך הצדקה על פי הדין. על כן, לא היה מקום לכך שהנאמן יתמוך בבקשה הנוכחית, שיש בה משום פגיעה בכלל הנושים, וכאשר לגופו של עניין היא אינה מוצדקת ואינה מקיימת אחר התנאים שנקבעו בפסיקה למתן גמול לנושה פעיל.

<u>סוף דבר</u>

27. סיכומו של דבר - הבקשה נדחית.

28. הואיל והליכי חדלות הפירעון של החברה נמשכים מזה זמן רב, ולאחר שהנאמן הבהיר בעדכון מיום 12.11.2025 כי לא נותרו לחברה זכויות ממשיות, שומה עליו לפעול במהירות וביעילות להשלמת ההכרעה בתביעות החוב ולהגשת בקשה לאישור חלוקת דיבידנד לנושים, וזאת יעשה תוך 60 יום.

29. המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ט תשרי תשפ"ז, 10 אוקטובר 2026, בהעדר הצדדים.

חגי ברנר, שופט בכיר